

Kernebider *Coccothraustes coccothraustes*

Hawfinch

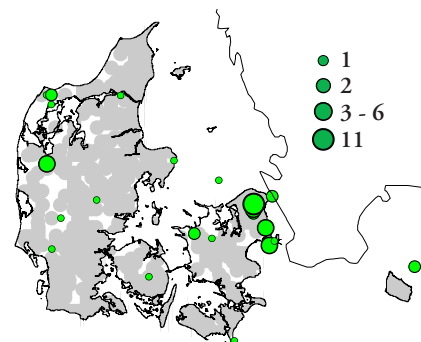

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt, samt artens danske yngleudbredelse (1993-96). Ringing site for birds later recovered and breeding distribution (1993-96).

Kernebideren er i Danmark en relativ almindelig Kynglefugl, som primært yngler i løvskov. Den er mest talrig i det østlige Jylland og på Øerne. Arten er udbredt over det meste af Europa, dog kun fåtalligt nord for cirka 60° nordlig bredde. I Danmark observeres flest trækkende kernebidere på trækstederne i oktober-november og april-maj. Trækket berører primært landets østligste egne. I vinterperioden optræder kernebideren i nogle år invasionsagtigt i store flokke.

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark blev den første kernebider ringmærket i 1926, og i alt er 2.077 fugle blevet mærket (fig. 4).

Hovedparten af fuglene er mærket fra sidste halvdel af 1960'erne og frem til i dag. I 1987 blev der ringmærket 143 kernebidere, hvilket er det højeste årlige antal til dato.

Af de mærkede fugle er 55 genmeldt. Størstedelen af de genfundne fugle er mærket på Sjælland, og enkelte ringmærkeres særlige indsats præger billedet (fig. 2).

De genmeldte kernebidere er primært mærket fra januar til og med maj (fig. 3), hvor flest fugle opsøger haverne og lader sig fange i net eller fælder med solsikkefrø (J. Bang pers. medd.). Kun tre af de genmeldte fugle er mærket som redeunger, og formentlig omfatter fuglene både trækgæster og danske ynglefugle.

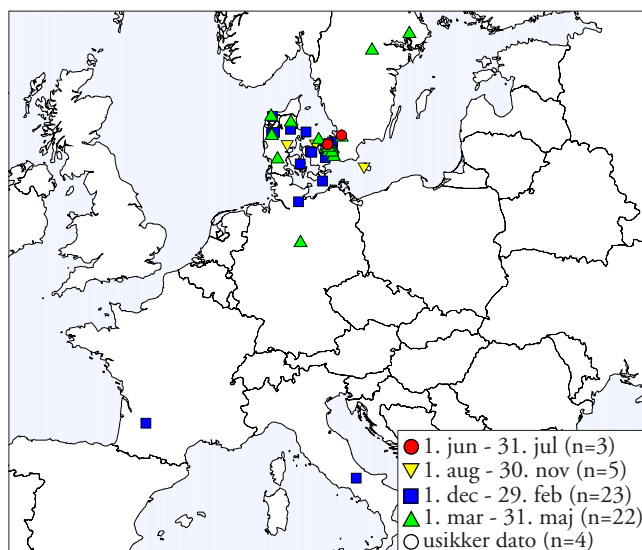

Fig. 1. Samtlige genfund, opdelt i forskellige sæsoner, af kernebider mærket i Danmark (n=57). All recoveries, in different seasons, of hawfinch ringed in Denmark (n=57).

Fakta Facts:

Mærkninger Birds ringed 2.077

Genmeldinger Recoveries

Antal genmeldinger No. of recoveries 57

-heraf uden for Danmark Recovered abroad 8(14%)

Antal fugle No. of individuals 55

-heraf mærket som unger Ringed as chicks 3(5%)

Genmeldingsandel Proportion recovered 2,6%

Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark 0

Ringed abroad and recovered in Denmark

Ekstremer Extremes

Højeste alder Oldest bird min. 7 år.

Længste afstand Longest dist. Italien Italy 1.611 km

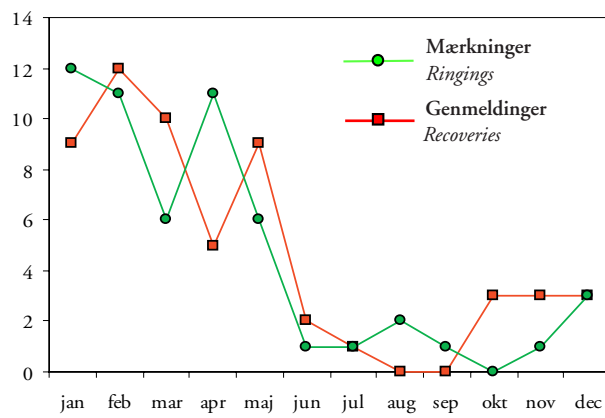

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsmåned for genfund af kernebidere. Month of ringing and recovery for recovered hawfinch.

Træk og overvintring

Mens de sydlige populationer hovedsagelig er standfugle (Cramp & Perrins 1994), trækker en del af de nordligere bestande bort om vinteren (Zink & Bairlein 1995). De unge kernebidere trækker i større omfang end de gamle, og hunnerne mere end hannerne (Cramp & Perrins 1994).

De danske kernebidere er sandsynligvis fortrinsvis standfugle. En af de danske redeunger blev genfundet på mærkningslokaliteten i december, en anden i Slesvig-Holsten i december (215 km) og den tredje 31 km fra mærkningslokaliteten i april.

I træk- og vinterperioden gæstes Danmark af ynglefugle fra både det sydlige Norge og Sverige (fig. 1 og fig. 5). I Danmark er der om vinteren genfundet flere kernebidere, som en foregående vinter er ringmærket i Sverige (fig. 5). Dette antyder, at (træk)fuglene fra år til år ikke er særligt trofaste over for deres vinterkvarterer. Deres tilholdssted er sandsynligvis betinget af mængden af tilgængelig føde – f.eks. kirsebærsten, nødder af avnbøg (Axelsson m.fl. 1977) eller frø af taks (Grell 1998).

Der er imidlertid mærket og genfundet kernebidere på samme lokalitet om vinteren med års mellemrum, men om disse fugle i den mellemliggende periode har været borte, eller om det drejer sig om danske standfugle, vides ikke. Fire fugle er genfundet samme vinter, som de er mærket (inden for 49 dage). Alle fire blev genfundet inden for 2 km fra mærkningsstedet.

To fugle, mærket i Danmark om foråret, er om vinteren genfundet i hhv. det sydlige Frankrig (mærket på Christiansø) og Italien (mærket ved Hillerød) (fig. 1). Ligeledes er der i Danmark genfundet fugle, som var mærket i Tyskland i træk- og vinterperioden (fig. 5)

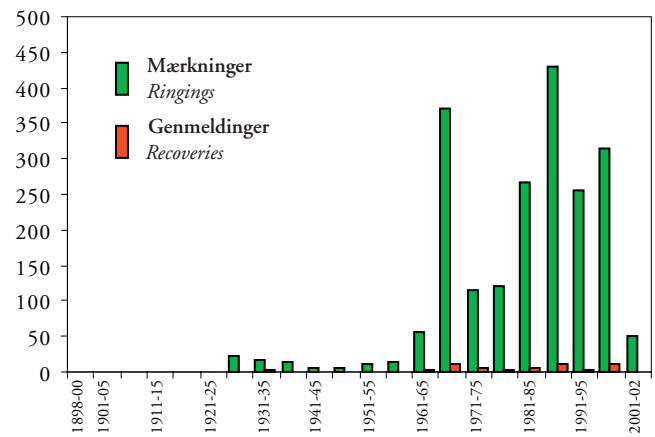

Fig. 4. Mærknings- og genfindsår for kernebidere mærket i Danmark. Ringing and recovery year of hawfinch ringed in Denmark.

Tre fugle er genfundet i yngletiden. Alle tre er mærket ved Hillerød i vinterperioden; de to er genfundet på mærkningslokaliteten, den tredje i Sydsverige. Europæisk ringmærkning har påvist, at kernebidere er relativt trofaste over for yngleområderne (Zink & Bairlein 1995).

Mærknings- og genmeldingsårsager

Blandt de genmeldte kernebidere blev 60% indrapporteret som døde (fig. 6A). For størstedelen af fuglene, der er genmeldt som døde, var dødsårsagen ikke fastslået eller oplyst. Den hyppigste kendte dødsårsag var kollision med vinduer (fig. 6B). Et mindre antal er genmeldt som dræbt af kat eller rovfugl, eller skudt. Den længstlevende danskmærkede kernebidere blev mindst syv år. Fuglen blev mærket i maj 1992 og genfundet i maj 1999.

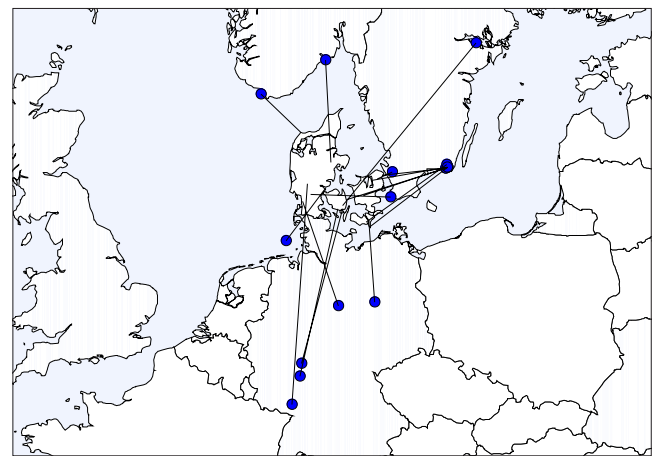

Fig. 5. Mærkningslokaliteter for kernebidere ringmærket i udlandet og genmeldt i Danmark (n=17). Linjer forbinder mærknings- og genmeldingssted. Ringing localities connected to recovery sites for hawfinch ringed abroad and recovered in Denmark (n=17).

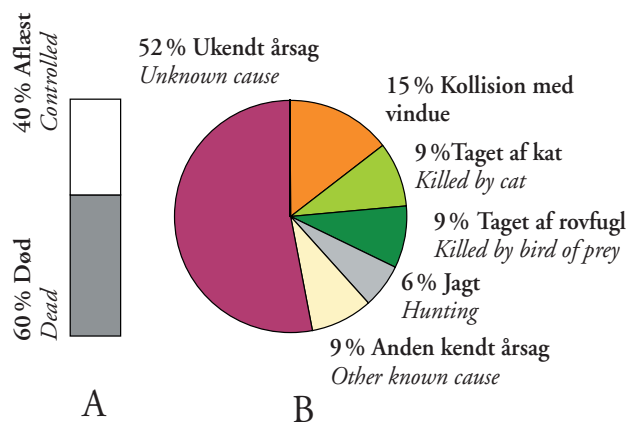

Fig. 6. A) Genmeldingsårsager (n=57) og B) dødsårsager (n=34) for kernebider ringmærket i Danmark. A) Cause of recovery (n=57) and B) cause of death (n=34) for hawfinch ringed in Denmark

English summary

The hawfinch is a rather common breeding bird in Denmark, most abundant in deciduous forest in the east of the country. It is also a rather common passage migrant mainly in eastern Denmark, and an irregular irruptive winter visitor. The first hawfinch was ringed in Denmark in 1926, with the majority ringed from the second half of the 1960s to today. Most of the recovered birds were ringed on Zealand from January to May, probably including both Danish birds and passage migrants. One of the birds ringed as a chick was recovered at the ringing site in December, another in Schleswig-Holstein also in December, and the last 31 km from the ringing site in April. Outside the breeding season, Denmark is visited by hawfinches from Norway and Sweden. Some of the winter visitors were ringed in an earlier winter in Sweden and Germany. Other birds have been ringed and recovered at the same site in subsequent winters, however. A few hawfinches ringed in Denmark in spring have been recovered in Italy and southern France in winter.